

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

11 august 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Petru Ursache,

Judecătorii - Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti,
Petru Moraru,

A judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tudor Cojocaru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui

Bolea Roman Constantin, născut la 08.03.1982, originar și locuitor al s. Sirești, r-nul Strășeni.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 13.10.2014 - 06.02.2015;

2. instanța de apel: 25.02.2015 - 01.04.2015;

3. instanța de recurs: 19.06.2015 - 11.08.2015.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 06 februarie 2015, adoptată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Bolea Roman a fost condamnat:

- în baza 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 4 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani;

- în baza art. 266 Cod penal, la amendă în mărime de 250 unități convenționale, echivalentul a 5000 lei.

În conformitate cu prevederile art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, definitiv i-a fost stabilită pedeapsa de 4 ani și 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani și amendă în mărime de 250 unități convenționale.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, la 21 aprilie 2014, aproximativ la ora 21⁰⁰, Bolea Roman, aflându-se în s. Sireți, r-ul Strășeni, după ce a consumat băuturi alcoolice, a urcat la volanul automobilului de model „Opel Astra”, cu n/î IL BH 469, în care se aflau Botnarenco Nicoleta, Țurcan Doina și Puiu Vitalie, unde conducând cu viteză excesivă autovehiculul, pe drumul principal din s. Sireți, r-ul Strășeni, spre ieșirea din localitate în direcția s. Roșcani din același raion, ajungând în apropierea gospodăriei cetățeanului Nistor Ig., situată în s. Sireți, r-ul Strășeni, ignorând prevederile art. 14 lit. d) al Regulamentului Circulate Rutiere, în temeiul căruia *„Conducătorului de vehicul îi este interzis: să poarte discuții, dacă acestea îi distrag atenția de la conducerea autovehiculului”*, a întors privirea în spatele automobilului către pasagerul Botnarenco N., care se afla pe bancheta din spate a mijlocului de transport și în timp ce purta discuții cu ultima, continua să conducă automobilul ignorând astfel, prevederile art. 45 pct. 2) al RCR, care stipulează că, *„În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”*, în rezultat la ce, a comis tamponarea bicicletei condusă din direcția opusă de către Roșca D., ignorând prevederile art. 12 pct. l) al aceluiași Regulament, conform căroră: *„Conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat: a) să oprească imediat vehiculul, b) să nu schimbe vehiculul și a obiectelor de pe carosabil provenite ca urmare a accidentului în traficul rutier, c) să acorde primul ajutor, să cheme ambulanța în cazul în care în accident au fost cauzate traumatisme persoanelor, iar dacă aceasta nu este posibil sau în cazurile de urgență, să asigure transportarea persoanei traumatizate la cea mai apropiată unitate medicală cu un vehicul de ocazie ori cu propriul vehicul, să declare la unitatea medicală identitatea sa, prezentând permisul de conducere sau alt act, precum și certificatul de înmatriculare a vehiculului, ulterior să revină la locul accidentului, f) să asigure, pe cât posibil, păstrarea urmelor, precum și ocolirea locului accidentului, g) să anunțe despre accident poliția și să rămână pe loc pînă la sosirea lucrătorilor de poliție”*, fără a opri automobilul, a părăsit locul accidentului rutier.

În rezultatul tamponării lui Roșca D. conform raportului de expertiză medico-legală nr. 57 din 29.04.2014, i-au fost cauzate vătămări corporale

grave, care au dus la decesul acestuia.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Șchiopu Virgiliu în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă non privativă de libertate.

În argumentarea soluției solicitate apelantul a invocat următoarele:

- instanța de judecată nu a luat în considerație că, decedatul circula pe timp de noapte fără a respecta prevederile art. 109 alin. (1) al RCR;
- nu s-a stabilit greutatea încărcăturii conducătorului bicicletei;
- la adoptarea sentinței, instanța de fond nu a ținut cont de comportamentul lui Bolea R. după comiterea accidentului or, pe parcursul urmăririi penale, acesta a recunoscut vina, s-a căit sincer, a acordat ajutor material familiei victimei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2015, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunță în acest sens o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bolea Roman a fost condamnat:

- în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 4 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani;
- în baza art. 266 Cod penal, la amendă în mărime de 250 unități convenționale, echivalentul a 5000 lei.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 ani.

5. În motivarea soluției adoptate Colegiul a menționat, că instanța de fond corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, probele au fost apreciate în modul corespunzător iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 264 alin.(3) lit. b) și 266 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, stabilindu-i o pedeapsă prea aspră, contrar prevederilor art. 61 alin. (1), 75 Cod penal.

În consecință Colegiul penal luând în considerație persoana inculpatului

care anterior n-a fost condamnat, a recunoscut vina, a acordat ajutor material familiei victimei, la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, a conchis că corectarea inculpatului și restabilirea echității sociale, vor fi atinse și prin aplicarea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia, nefiind oportună izolarea lui Bolea Roman de societate.

6. Împotriva hotărîrilor judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar procurorul, care invocînd temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței fără modificări, pe motiv că apelul avocatului a fost greșit admis.

În argumentarea recursului, acuzatorul de stat a invocat următoarele:

- pedeapsa stabilită de instanța de apel cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, este inechitabilă în raport cu fapta comisă și cu urmările survenite în urma infracțiunii, la stabilirea căreia nu s-a ținut cont de comportamentul inculpatului în timpul și după comiterea infracțiunii;

- instanța de apel a ignorat faptul că inculpatul a comis o infracțiune prejudiciabilă, în rezultatul căreia a decedat o persoană;

- instanța de apel nu și-a argumentat soluția de aplicare a prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, și pripit a conchis că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi izolat de societate.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, inculpatul Bolea Roman a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, menționînd că decizia instanței de apel este legală și întemeiată, iar pedeapsa stabilită este echitabilă și proporțională faptei comise.

8. Judecînd recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile cînd s-au aplicat pedepse

individualizate contrar prevederilor legale.

În esență, partea acuzării critică decizia instanței de apel privitor la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, din considerentul că concluzia instanței de apel în această parte este pripită, neconformă scopului legii penale, principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

În atare circumstanțe, avînd în vedere că autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de fond și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, Colegiul lărgit nu se va pronunța asupra acestor aspecte, dar va analiza minuțios alegațiile recurentului în privința hotărîrii instanței de apel referitor la chestiunea de individualizare a pedepsei.

Din materialele cauzei rezultă că Bolea Roman a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) și 266 Cod penal. Sancțiunea articolelor nominalizate prevăd pedeapsa închisorii de la 3 la 7 ani și respectiv amendă de la 200 la 500 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore, sau închisoare de pînă la 2 ani, iar potrivit art. 16 Cod penal, infracțiunile comise se atribuie la **infracțiuni grave și ușoare**.

Colegiul penal enunță că, prin probele administrate cu certitudine s-a confirmat că inculpatul a încălcat regulile de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane după care a părăsit locul accidentului.

Casînd sentința în partea individualizării executării pedepsei stabilite lui Bolea Roman în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și aplicînd prevederile art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, Curtea de Apel a concluzionat că prima instanță nu a ținut cont pe deplin de toate circumstanțele cauzei precum și de prevederile art. 75 Cod penal.

Colegiul penal reține că concluzia primei instanțe precum că corectarea și reeducarea inculpatului Bolea Roman este posibilă numai în condițiile izolării de societate este justă și legală, deoarece unul din scopurile pedepsei penale este prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane, iar aplicarea unei pedepse cu suspendare condiționată a executării pedepsei pentru infracțiunile comise de inculpat, reieșind din gravitatea consecințelor survenite, nu este oportună.

Așadar, Colegiul relevă că, instanța de judecată, după ce a stabilit pedeapsa potrivit tuturor criteriilor de generalizare a pedepsei (art. 75 Cod penal), continuând operațiunea de individualizare cu privire la săvârșirea infracțiunii, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, poate dispune neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului. Suspendarea condiționată (art. 90 Cod penal), ca mijloc de individualizare a executării pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea, ca pe lângă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare a acesteia.

După cum rezultă din norma legală, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, este un drept al instanței și nu o obligație, dar absolut în toate cazurile instanța de judecată trebuie să-și argumenteze decizia bazându-se pe materialele cauzei, indicând în mod obligatoriu motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea acesteia, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești, precum și ținând cont de urmările survenite în urma comiterii infracțiunii.

Revenind la speța supusă judecării Colegiul lărgit conchide că, instanța de fond i-a stabilit lui Bolea R. o pedeapsă echitabilă în conformitate cu prevederile legii, ținând cont de explicațiile pct. 3 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 11 noiembrie 2013 *“Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale”* potrivit căruia „instanța de judecată aplică pedeapsa luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, *caracterul și mărimea daunei prejudiciabile*, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de

condițiile de viața ale familiei acestuia”.

Analizînd decizia instanței de apel, Colegiul constată că aceasta și-a motivat soluția privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, foarte succint, invocînd următoarele: *”infracțiunea a fost comisă din imprudență, Bolea Roman nu este anterior condamnat, la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, motive din care instanța de apel consideră că, încarcerarea inculpatului va avea un efect negativ asupra persoanei lui, comportamentul căruia după producerea accidentului rutier denotă realizarea de către acesta a gravității acțiunilor sale, căința sinceră pentru faptele comise, asigurarea ajutorului material succesorilor victimei etc.”*

Casînd hotărîrea instanței de fond în partea individualizării executării pedepsei pe capătul de învinuire prevăzut de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și dispunînd suspendarea executării pedepsei numite prin sentința instanței de fond, instanța de apel, urma să-și motiveze soluția în acest sens și să nominalizeze circumstanțele de care la stabilirea pedepsei instanța de fond urma să țină cont.

Astfel, la stabilirea pedepsei de către prima instanță ca circumstanțe atenuante au fost reținute: *recunoașterea vinei, căința sinceră, caracteristica pozitivă de la locul de trai a inculpatului*. Faptul că în urma comiterii infracțiunii *au fost provocate urmări grave – decesul unei persoane*, a fost apreciat ca circumstanță agravantă.

În consecință instanța de fond reieșind din gravitatea consecințelor survenite, personalitatea inculpatului, a considerat că corectarea și reeducarea lui Bolea Roman este posibilă doar stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare cu respectarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) CPP, totodată considerînd că nu este oportună aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării .

Instanța de recurs reține, că pedeapsa stabilită de prima instanță este una echitabilă faptelor comise de Bolea Roman, deoarece își va atinge scopurile și va duce la restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît de către inculpat cît și de alte persoane, motiv pentru care instanța de recurs conchide că instanța de apel stabilindu-i lui Bolea Roman pedeapsa condiționată, prevăzută de art. 90 Cod

penal, n-a reținut suficiente temeiuri de aplicare ale acestor prevederi, deoarece infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, face parte din categoria celor grave, pentru care legiuitorul a prevăzut pedeapsa închisorii pe un termen de la 3 la 7 ani. Această infracțiune fiind comisă în cumul cu o altă infracțiune art. 266 Cod penal (părăsirea intenționată a locului accidentului rutier), fapt care face ca gravitatea acesteia să sporească, odată ce inculpatul a admis un șir de acțiuni intenționate, neglijând cerințele legii, care în final au și adus la comiterea accidentului rutier precum și neacordarea ajutorului medical urgent și părăsirea locului accidentului rutier.

Totodată, luând în considerație, după cum a fost specificat mai sus, prezența circumstanțelor atenuante, precum și faptul că prezenta cauză a fost examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală (art. 364¹ CPP), instanța de recurs consideră că aceste împrejurări corect au determinat instanța de fond, de a-i stabili inculpatului pedeapsa închisorii, mai aproape de minimul prevăzut de sancțiunea normelor penale în baza cărora a fost condamnat și anume, în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, 4 ani, 6 luni închisoare și respectiv – amendă în sumă de 250 unități convenționale, în baza art. 266 Cod penal.

În acest context, Colegiul lărgit relevă că, concluzia instanței de apel privind aplicarea în privința lui Bolea Roman a prevederilor art. 90 Cod penal este pripită și neargumentată.

Concomitent, instanța de recurs reține, că pedeapsa stabilită de prima instanță este una echitabilă faptelor comise de inculpat, deoarece își va atinge scopurile și va duce la restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către inculpat cât și de alte persoane, motiv pentru care instanța de recurs conchide că eroarea comisă de instanța de apel urmează a fi corectată având în vedere că apelul greșit a fost admis, prin casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței primei instanțe în privința lui Bolea Roman.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul

Curții de Apel Chișinău, Tudor Cojocaru, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui *Bolea Roman Constantin*, cu menținerea sentinței Judecătoriei Strășeni din 06 februarie 2015, prin care Bolea Roman a fost condamnat:

- în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 4 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani;

- în baza art. 266 Cod penal, la amendă în mărime de 250 unități convenționale, echivalent a 5 000 lei.

În baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, pedeapsă definitivă i-a fost stabilită - 4 ani și 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani și amendă în mărime de 250 unități convenționale, echivalent a 5 000 lei.

Termenul de executare a pedepsei lui Bolea Roman urmează a fi calculat din momentul reținerii acestuia, cu includerea perioadei aflării în stare de arest de la 24 aprilie 2014 pînă la 22 mai 2014, și a pedepsei executate de la 06 februarie 2015 pînă la 01 aprilie 2015, inclusiv.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 august 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru